ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

กัณฐ์สิมา วิจารณสิทธิ์[1*], ถาวร เส้งเอียด[1] และ สุกัญญา สุดารารัตน์[1]

[1]สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
*amisnak1802@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 และ 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 210 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่มีค่าดัชนีสอดคล้อง (IOC) 0.67 - 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.993 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม

Academic Leadership of School Administrators in the Photharam School Network, Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2

Kansima Wijaranasit[1*], Thaworn Sengeied[1] and Sukanya Sudararat[1]

[1]Educational Administration, Faculty of Education, Muban Chombueng Rajabhat University
*amisnak1802@gmail.com

Abstract

This research aimed to: 1) study the academic leadership of school administrators in the Photharam School Network under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, and 2) compare the academic leadership of school administrators based on teachers' opinions classified by gender, academic standing, and work experience. The sample consisted of 210 teachers from the Photharam School Network under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2, selected through proportional stratified random sampling. The research instrument was a five-point rating scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of 0.993. The statistics used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA. The research findings revealed that: 1) The academic leadership of school administrators in the Photharam School Network under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2 was at a high level overall and in each aspect. 2) The comparison of academic leadership of school administrators classified by gender, academic standing, and work experience showed no statistically significant differences overall and in each aspect at the .05 level.

Keywords: Academic Leadership, School Administrator, Photharam School Network Group

1. บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้การศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ [1]

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะในด้านงานวิชาการซึ่งถือเป็นภารกิจหลักและหัวใจสำคัญของการดำเนินงานภายในสถานศึกษา [2] ภาวะผู้นำทางวิชาการไม่ได้หมายถึงเพียงการบริหารจัดการเอกสารหรือทรัพยากรเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงบทบาทของการเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่มุ่งสร้างทิศทางการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน การส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน

ให้มีคุณภาพ การนิเทศ กำกับ และติดตามการดำเนินงานทางวิชาการอย่างเป็นระบบ ตลอดจนการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ [3]

จากการประเมินทางวิชาการประจำปีการศึกษา 2567 โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐาน (Reading Test: RT) พบว่าคุณภาพของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับศึกษาธิการภาค คิดเป็นร้อยละ -6.26 สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดเป้าหมาย ส่งเสริมการพัฒนาครู นิเทศ ติดตาม และนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน [4] ดังนั้น การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจากความคิดเห็นของครูผู้สอนจึงสามารถสะท้อนการขับเคลื่อนงานวิชาการในภาพรวม ซึ่งมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการอ่านในระดับประถมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยจึงศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อนำผลไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการและยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน

1.2 คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด

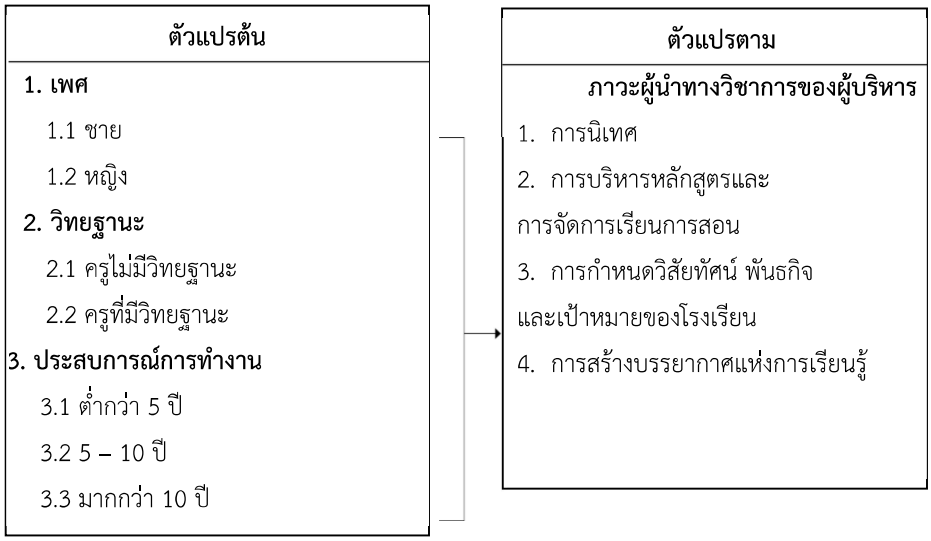
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันหรือไม่

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ โดยศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ตัวแปรของภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การนิเทศ 2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 3) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน 4) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 ด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ วิทยฐานะ ประสบการณ์ทำงาน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ด้าน

1.5.2 ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 449 คน จาก 51 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม จำนวน 210 คน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 51 โรงเรียน

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวน 51 โรงเรียน 449 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 210 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan (1970) และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม ประกอบด้วยเครือข่ายย่อย 4 เครือข่าย เทียบสัดส่วนครูผู้สอนที่มีอยู่จริงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยการใช้วงล้อสุ่ม (Random Wheel)

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการ 4 ด้าน จำนวน 48 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ Likert โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.993

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test Independent) สำหรับการเปรียบเทียบ 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับการเปรียบเทียบมากกว่า 2 กลุ่ม

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน ใช้ความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

3.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ดังนี้ [5]

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

3.3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กรณี 2 กลุ่ม ใช้สถิติ t-test Independent

3.4 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กรณีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ One-way ANOVA ถ้าพบความแตกต่าง ทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe'

3. ผลการวิจัย

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 210 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 151 คน (ร้อยละ 71.90) เพศชาย 59 คน (ร้อยละ 28.10) ครูที่มีวิทยฐานะ 118 คน (ร้อยละ 56.20) ครูที่ไม่มีวิทยฐานะ 92 คน (ร้อยละ 43.80) ประสบการณ์การทำงาน 5-10 ปี มากที่สุด 101 คน (ร้อยละ 48.10)

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.34	0.57	มาก
2. ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	4.25	0.55	มาก
3. ด้านการนิเทศ	4.22	0.58	มาก
4. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.17	0.57	มาก
รวม	4.24	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.34) รองลงมาคือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน ($\bar{x}$= 4.25) ด้านการนิเทศ ($\bar{x}$ = 4.22) และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x}$= 4.17) ตามลำดับ

3.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปร

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	เพศ				t	Sig.
		ชาย (n = 59)		หญิง (n = 151)			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านการนิเทศ	4.24	0.57	4.21	0.59	.29	.77
2	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.14	0.56	4.18	0.58	-.40	.68
3	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	4.25	0.49	4.25	0.58	-.05	.95
4	ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.39	0.55	4.31	0.58	.94	.34
	รวม	4.25	0.51	4.24	0.55	.20	.83

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ ครูเพศชายและครูเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวิทยฐานะ

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	วิทยฐานะ				t	Sig.
		ไม่มีวิทยฐานะ		มีวิทยฐานะ			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านการนิเทศ	4.26	0.64	4.19	0.54	.83	.40
2	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.22	0.62	4.12	0.53	1.23	.21
3	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	4.31	0.62	4.20	0.49	1.38	.16
4	ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.32	0.61	4.34	0.53	.-25	.80
	รวม	4.28	0.60	4.21	0.48	.84	.40

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามวิทยฐานะ ครูไม่มีวิทยฐานะและครูมีวิทยฐานะมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig.
		ต่ำกว่า 5 ปี		5 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	ด้านการนิเทศ	4.31	.57	4.16	.61	4.21	.54	1.16	.31
2	ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.22	.58	4.14	.57	4.16	.57	.35	.69
3	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	4.33	.58	4.22	.56	4.21	.50	.82	.44
4	ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	4.32	.53	4.33	.61	4.36	.53	.05	.95
	รวม	4.24	.54	4.21	.56	4.24	.50	.41	.66

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.54) ครูที่มีประสบการณ์ 5–10 ปี ($\bar{x}$= 4.21, S.D. = 0.56) และครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี ($\bar{x}$ = 4.24, S.D. = 0.50) (F = 0.41, Sig. = 0.66) แสดงให้เห็นว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	Between groups	0.52	2	0.26	0.64	.529
	Within groups	84.12	207	0.41		
2. การนิเทศ	Between groups	0.61	2	0.31	0.60	.549
	Within groups	106.81	207	0.52		
3. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน	Between groups	0.44	2	0.22	0.65	.524
	Within groups	69.60	207	0.34		
4. การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้	Between groups	0.57	2	0.29	0.63	.535
	Within groups	93.24	207	0.45		
รวม	Between groups	0.49	2	0.25	0.58	.562
	Within groups	87.71	207	0.42		

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. อภิปรายผล

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sarayuth Simmachan [6] ที่ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธารามให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Greenfield (1989) ที่ระบุว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการหมายถึงการดำเนินการอย่างมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันให้เป็นที่น่าพอใจสำหรับครู รวมถึงการเสริมสร้างสภาพบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสำหรับผู้เรียน เรียนรู้ รองลงมา คือ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการนิเทศ และด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ วิทยฐานะ และประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pichaya Phromcharoen [7] และ Orawan Plodphaeng [3] ที่พบว่าตัวแปรส่วนบุคคลของครูไม่ส่งผลต่อการรับรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ควรจัดโปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นทักษะการบริหารหลักสูตร การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนให้ครูและบุคลากรได้รับทราบและมีส่วนร่วม

5.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายโพธาราม

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ ในจังหวัดราชบุรี เพื่อพัฒนาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการระดับจังหวัด

6. เอกสารอ้างอิง (References)

[1] Ministry of Education. (2017). National Education Plan B.E. 2560-2579. Bangkok: Office of the Education Council. (In Thai)

[2] Pennapha Plubchim. (2017). Academic leadership of school administrators affecting school effectiveness under the Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. Journal of Education, 8(2), 68-101. (In Thai)

[3] Orawan Plodphaeng. (2020). Academic leadership of school administrators affecting school effectiveness [Master's thesis]. Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. (In Thai)

[4] Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. (2024). Reading Test (RT) Assessment Report. Ratchaburi: Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 2. (In Thai)

[5] Boonchom Srisaard. (2017). Basic research (10th ed.). Bangkok: Suweeriayasan. (In Thai)

[6] Sarayuth Simmachan. (2020). Academic leadership of school administrators affecting academic administration effectiveness of schools under Nakhon Phanom Primary Educational Service Area Office 2 [Master's thesis]. Sakon Nakhon Rajabhat University. (In Thai)

[7] Pichaya Phromcharoen. (2021). Women's leadership in school administration at primary and secondary school level, Phutthamonthon District, Nakhon Pathom Province [Master's thesis]. Chulalongkorn University. (In Thai)

[8] Roengrith Khammoo. (2022). Academic leadership of school administrators affecting school effectiveness. Journal of Educational Administration, 19(2), 48-61. (In Thai)

[9] Office of the Education Council. (2017). National Education Plan B.E. 2560-2579. Bangkok: Prikwan Graphic. (In Thai)